

457

Ordin

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL VAMAL

MD-2065, mun. Chișinău, str. N. Starostenco, 30,
tel./fax: (+373 22) 273061, e-mail: vama@customs.gov.md

Nr. 28/1-11698 din 08.09.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Ministerul Finanțelor

Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (**număr unic 666/MAI/2023**), **autor – Ministerul Afacerilor Interne**, nr. document 18-69-8591 din 14.08.2023, remis spre avizare, Serviciul Vamal, în limitele competenței, comunică următoarele.

1. La art. 2:

noțiunea "control al frontierei", după cuvântul "legi," se va completa cu cuvintele "și a altor prevederi legale". La fel, cuvintele "și a informațiilor" se vor exclude.

Potrivit art. 1 alin. (1) Cod vamal nr. 1149/2000 și art. 1 alin. (1) Cod vamal nr. 95/2021 prevede că "Prezentul cod stabilește principiile juridice, economice și organizatorice ale activității vamale, normele și procedurile generale aplicabile mărfurilor introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal și este orientat spre apărarea suveranității și securității economice a Republicii Moldova". Totodată, legile nominalizate stabilesc noțiunea de teritoriul vamal și frontiera vamală, astfel "frontiera vamală a Republicii Moldova constituie frontiera de stat a Republicii Moldova".

În acest sens, conform prevederilor din proiect, controlul la frontieră se efectuează doar în conformitate și în scopul prezenței legi, iar altă formă de control nu este posibilă.

De menționat că, potrivit prevederilor legale, noțiunea de "controlul vamal" reprezintă acțiuni specifice îndeplinite de Serviciul Vamal cu scopul de a asigura respectarea legislației vamale sau a altor dispoziții care reglementează introducerea, scoaterea, tranzitul, circulația și depozitarea mărfurilor care circulă între teritoriul vamal și țările sau teritoriile din afara acestui teritoriu, precum și staționarea și circulația pe teritoriul vamal a mărfurilor străine.

În partea ce ține de cuvintele "și a informațiilor", nu este clar ce fel de informații vor fi utilizate.

la noțiunile "Control în linia a două" și "Control la trecerea frontierei", cuvântul "obiectelor" se va substitui cu cuvântul "bunurilor" sau "mărfurilor". În acest sens, se vor respecta prevederile atât a Codului vamal nr. 1149/2000, cât și a Codului vamal nr. 95/2021, care va intra în vigoare la data de 01.01.2024.

2. La art. 5 alin. (1), după cuvîntul "bunuri," se va completa cu următorul text "cu excepția punctelor de trecere unde controlul mărfurilor și bunurilor este efectuat de Serviciul Vamal". Completarea este necesară, întru excluderea imixtiunii Poliției de Frontieră în atribuțiile Serviciului Vamal. În acest sens, urmează a fi prevăzut expres competențele Poliției de Frontieră și cele ale Serviciului Vamal în efectuarea controlului frontierei de stat, conform actelor normative și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

3. La articolul 7:

alin. (1), cuvintele "și a altor bunuri" se vor substitui cu cuvintele", bunurilor și a mijloacelor de transport". De menționat, că în competența Serviciului Vamal intră și autorizarea regimurilor vamale pentru mijloacele de transport care traversează frontiera de stat.

alin. (2) se va exclude. Or, competențele Serviciului Vamal sunt deja reglementate în Codul vamal și nu necesită o reglementare suplimentară.

alin. (3) va avea următorul cuprins "În scop de combatere a migrației ilegale, criminalității organizate, contrabandei, terorismului internațional și a altor infracțiuni, poliștii de frontieră au dreptul să efectueze controlul mărfurilor și al altor bunuri de sine stătător. Excepție fac punctele de trecere a frontierei de stat, unde controlul se efectuează de comun cu Serviciul Vamal, conform competențelor stabilite de actele normative".

În acest context, conform art. 11 lit. h) din Codul vamal, una din atribuțiile de bază a Serviciului Vamal este lupta cu contrabanda. Totodată, art. 268 Cod de Procedură Penală prevede competența Serviciului Vamal de efectuare a urmăririi penale în privința infracțiunilor de contrabandă, prevăzute în art. 248, 248¹, 248² din Codul Penal.

4. La art. 17:

alin. (2) va avea următorul cuprins "Suprafața platformelor, imobilelor și instalațiilor aferente porturilor deschise în traficul internațional este supusă regimului punctului de trecere".

alin. (3) va avea următorul cuprins "Suprafața platformelor, imobilelor și instalațiilor aferente aeroporturilor deschise în traficul internațional este supusă regimului punctului de trecere".

alin. (7) textul "precum și altor organe de control stabilite de lege" se va indica expres care instituții de stat pot lua decizie de genul dat. Totodată, se propune o expunere mai clară a sintagmei "după caz – a administrației porturilor și aeroporturilor".

5. La art. 21 alin. (2) se propune revizuirea acestuia, deoarece temei pentru autorizarea trecerii frontierei de stat este legea. Totodată, aliniatul respectiv urmează să se completeze cu următorul text ", iar trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor, bunurilor și mijloacelor de transport se autorizează de către Serviciul Vamal".

6. La articolul 35 textul "Utilizarea unor astfel de locuri poate fi combinată cu prevederile art. 50 din prezenta Lege" se va revizui sau se va exclude. Se va ține cont de propunerile specificate la art. 50 din proiect și care vin în contradicție cu alin. (2) a art. 35.

7. La articolul 39 alin. (3) cuvintele "poate limita temporar" se va revizui. În baza unei decizii motivate se va indica exact termenul de limitare.

8. La articolul 45:

alin. (5), în propoziția nr. 3 cuvintele "și Serviciul Vamal în limitele competențelor," se vor exclude. Or, asigurarea ordinii publice în punctele de trecere a frontierei de stat, precum și securitatea aeronautică în cadrul aeroportului nu intră în atribuțiile Serviciului Vamal.

alin. (7) și (8) se vor exclude, deoarece în conformitate cu prevederile art. 186 Cod vamal nr. 1149/2000 și art. 344 alin. (3) Cod vamal nr. 95/2021 "Desfășurarea activității de producție, activității comerciale și de altă natură, trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport, persoanelor, inclusiv a factorilor de decizie din autoritățile publice, peste frontiera acestor zone și în perimetrul lor sînt posibile numai cu autorizația organului vamal și se vor efectua sub supraveghere vamală, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. Accesul în zona de control vamal este permis numai cu înștiințarea prealabilă a organului vamal". De menționat, că în zonele de control vamal desfășoară activitate economică brokerii vamali, instituțiile bancare etc.

9. La art. 47:

alin. (2), cuvintele "precum și introducerea mărfurilor și a altor bunuri" se vor exclude.

alin. (3), după cuvîntul "efectuează" se va completa cu textul "de către polițistul de frontieră,".

10. Art. 50 urmează a fi revizuit, deoarece ținînd cont de specificul activității vamale, aceasta stabilește expres acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către funcționarii vamali (control documentar, control fizic, verificarea bazelor de date din gestiune, aplicarea măsurilor de analiză de risc (criterii etc.) pentru mărfurile, bunurile și mijloacele de transport care traversează frontiera. Relaxarea controalelor la trecerea frontierei presupune relaxarea controlului vamal efectuat de către Serviciul Vamal, ceea ce constituie imixtiune în atribuțiile organului vamal.

Totodată alin. (4) din prezentul articol, presupune luarea unei decizii total independente de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, ceea ce contravine normelor legale în baza cărora se efectuează controlul la trecerea frontierei. La fel, nu s-a ținut cont de atribuțiile funcționale atribuite direct, prin lege, Serviciului Vamal.

De menționat, că actualmente Serviciul Vamal de comun cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră au o practică în vederea **fluidizării traficului la frontieră**, prin aplicarea diferitor măsuri, tehnici, care sunt bine coordonate, gestionate și aplicate în tandem de ambele instituții și nici de cum în formatul descris în articolul dat (Plan de acțiuni comun, Ordine comune cu privire la fluidizare etc). În această ordine de idei și ținînd cont de intensificarea traficului (în ultima perioadă), la unele posturi vamale de frontieră, se propune revizuirea totală a prezentului articol sau excluderea acestuia.

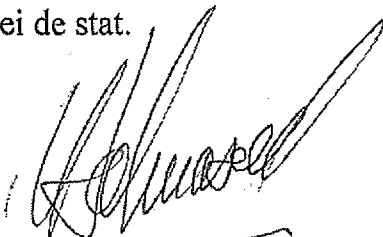
11. La Capitolul VIII, cuvîntul "Alte" se va exclude.

12. La art. 58 după cuvîntul "Frontieră" se va completa cu cuvintele ", și Serviciul Vamal,".

Astfel, potrivit art. 63 din proiectul de lege, intrarea în vigoare a proiectului este data de 01.01.2024. De menționat că, în conformitate cu art. VIII din Legea nr. 40/2023 cu privire la modificarea unor acte normative, Codul vamal nr. 95/2021 va intra în vigoare de asemenea la data 01 ianuarie 2024.

În această ordine de idei, urmare a examinării proiectului de Lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, precum și atribuțiile instituționale ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și ale Serviciului Vamal conferite prin legile speciale, Serviciul Vamal propune repetat organizarea unor ședințe comune în vederea elaborării unui act normativ complex cu respectarea normelor de drept, cu precizarea și delimitarea competențelor tuturor subiecților implicați în sistemul de control al frontierei, regimul frontierei de stat.

Director

Igor TALMAZAN

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 268 din 07 septembrie 2023

Ministerul Afacerilor Interne
cancelaria@mai.gov.md
alina.socevoi@border.gov.md
iuliana.tusca.valerii@mai.gov.md

Copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat, la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-8591 din 15.08.2023, proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023), [în continuare – proiectul de lege], având următoarele observații și propuneri.

La Art. 18 din proiectul de lege (*Întreținerea frontierei de stat*) alin. (2) *Poliția de Frontieră asigură curățarea de vegetație a culoarului de frontieră și a fâșiei de protecție a frontierei de stat, la necesitate cu antrenarea autorităților administrației publice locale*) se propune substituirea cuvintelor „cu antrenarea autorităților” cu cuvintele „prin cooperare cu autoritățile”. Redacția actuală din proiectul de lege („antrenarea”) este formulată în stilul unei relații de subordonare, care nu poate să existe între aceste autorități publice (Poliția de Frontieră și APL).

La Art. 45 din proiectul de lege (Instituirea și funcționarea punctelor de trecere) urmează a fi exclus alin. (3): „Cheltuielile de construcție și amenajare a punctelor de trecere internaționale și interstatale sânt suportate de Guvern, iar a celor locale – de autoritățile administrației publice locale”. APL nu își pot asuma cheltuielile de construcție a unui obiectiv de stat care va fi amplasat pe un teren proprietate a statului (amplasat în fâșia de protecție a frontierei de stat, care este proprietate a statului) și care se va afla în administrarea autorităților statului. Totodată, menționăm, că atribuțiile delegate de stat au un element obligatoriu ce ține de alocarea prealabilă a resurselor necesare exercitării atribuției respective din bugetul de stat sau alte surse colectate la nivel central (a se vedea prevederile art. 6 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și ale Cartei Europene a Autonomiei Locale). APL ar putea contribui, în limita posibilităților, la amenajarea acestor puncte locale. Însă, atenționăm, că în proiectul de lege nu se dă nici noțiunea de punct de trecere a frontierei de stat local, și nici nu se subînțelege cumva ce ar putea fi un asemenea obiectiv. Pe pagina oficială a Poliției de Frontieră se precizează că „puncte de trecere locale sunt amplasate numai pe sectorul moldo-ucrainean al

frontierii de stat pentru trecerea frontierei de stat de către cetățenii Republicii Moldova și ai Ucrainei care locuiesc în raioanele administrative de frontieră în baza pașapoartelor interne (buletine de identitate) sau în baza pașapoartelor pentru ieșire peste hotare și trecerea frontierei cu mijloace de transport care aparțin acestora a căror capacitate de încărcare nu depășește 3,5 tone”.

La Art. 60 (Autoritățile publice locale (1) Autoritățile publice locale acordă sprijin Poliției de Frontieră în scopul supravegherii frontierei de stat și combaterii infracțiunilor transfrontaliere. (2) Formele de cooperare între autoritățile menționate la alin. (1) sunt: d) acoperirea cheltuielilor pentru construcția și amenajarea punctelor de trecere a frontierei de stat locale” este necesară substituirea lit. d) cu următorul cuprins: „d) pot contribui, în limita posibilităților, reieșind din bugetele anuale aprobate prin deciziile consiliilor locale, la acoperirea cheltuielilor pentru construcția și amenajarea punctelor de trecere a frontierei de stat locale”. Totodată, este necesară formularea noțiunii de „punct de trecere a frontierei de stat locale”, inclusiv precizarea expresă a intereselor APL în amenajarea acestor obiective (pentru a contribui la amenajare și a justifica participarea cu anumite cheltuieli din bugetele locale).

Pornind de la cele expuse, CALM va susține proiectul de lege, după luarea în considerație a observațiilor și propunerilor sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
Tel.22-35-09

Agencia Relatii Funciare si Cadastru
a Republicii Moldova

Nr.36/01-06/784 din 28.08.2023

La nr. 18-69-8591 din 14.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

Agencia Relatii Funciare si Cadastru a examinat proiectul de Hotarare a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat al Republicii Moldova (numar unic 666/MAI/2023), autor – Ministerul Afacerilor Interne, si in limitele competentelor functionale comunica sustinerea fara obiectii si propuneri.

Director general

Digitally signed by Danii Ivan
Date: 2023.08.28 11:29:28 GMT+02:00
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ivan DANII

Ex.: Octavian Pottinga
Tel: 88-12-74

MD-2004, mun. Chisinau, str. Serghei Lazo, 48

E-mail: info@arfc.gov.md

Tel. 022-88-12-55

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 578205 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041.1-10190 din 06 septembrie 2023

La nr. 18-69-8591 din 14 august 2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a examinat proiectul Hotărârii Guvernului *pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)* și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

În ceea ce privește clauza de armonizare, se menționează că *Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen)* a fost ultima dată modificat prin *Regulamentul (UE) 2021/1134 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021*.

De asemenea, cu referire la prevederile art. 3, alin. (2), pct. 2), lit. b), se atrage atenția asupra faptului că *Tratatul între Republica Moldova și România, privind regimul frontierei de stat, colaborarea și asistența mutuală în probleme de frontieră*, semnat la data de 08.11.2010, precum și *Tratatul între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat*, semnat la data de 18.11.2001, reglementează marcarea traseului frontierei de stat, în ceea ce privește sectoarele nenavigabile, inclusiv pe mijlocul brațului principal.

Astfel, se consideră oportună examinarea posibilității revizuirii literei menționate prin prisma completării acesteia cu sintagma „sau a brațului principal” și substituirii conjuncției „sau” cu virgulă, pentru racordare cu prevederile tratatelor semnate de către Republica Moldova, care reglementează frontiera de stat.

Totodată, cu titlu de informare se menționează că în textul proiectului supus avizării (art. 52, alin. (5)) se face trimitere la un act normativ, care, la moment, nu este în vigoare.

Digitally signed by Mîtu Mihail
Date: 2023.09.06 13:35:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihai MÎȚU
Secretar General

MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

Nr. 04/3-09/2342 din 5 septembrie 2023
La nr. 18-69-8591 din 14 august 2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Urmare a examinării proiectului de hotărâre *pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (numărul unic 666/MAI/2023)*, Ministerul Culturii, în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele.

La Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului, subpt. 2, pct.1 din lit. c) „Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei”, se propune a fi exclus textul „*fapt ce deja poate fi regăsit în Programul național de dezvoltare a turismului „Turism 2026” pentru anii 2022-2026*”, deoarece acest Program se află la nivel de proiect și nu poate fi considerat ca document de referință.

În aceeași ordine de idei, reiterăm despre importanța de a simplifica și facilita accesul în zona de frontieră pentru turiști și pentru antreprenorii din domeniu, susținând inițiativa Poliției de Frontieră, precum și deschiderea instituțională în vederea promovării și sprijinirii politicilor publice de dezvoltare a turismului național.

Ana VARZARI
Secretar general

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.21/1-4579 din 04 septembrie 2023

La nr.18-69-8591 din 14 august 2023

Ministerul Afacerilor Interne

e-mail: secretariat@mai.gov.md

Copie:

Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării *proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, prin prisma competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

În cadrul exercițiului de consultare prealabilă a proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale s-a expus prin scrisoarea nr.21-3452 din 04 iulie 2023, autorul proiectului de lege acceptând parțial propunerile și obiecțiile formulate.

Astfel, conex proiectului de lege definitivat, prezentăm repetat următoarele obiecții:

Referitor la propunerile de la **art.49 lit.j)** ce vizează „ordinea de trecere a frontierei de stat”, optăm pentru excluderea textului: „, în cazul în care nu este afectată capacitatea de gestionare a fluxului din cadrul punctelor de trecere a frontierei de stat, la decizia Poliției de Frontieră”, în condițiile în care realizarea acestor servicii regulate de transport persoane în trafic internațional este condiționată de un grafic de circulație aprobat, iar regimul de muncă și odihnă al conducătorilor auto este strict reglementat.

În acest context, considerăm că această normă permisivă de a fi supuse controlului la trecerea frontierei de stat fără rând, în cazul anumitor categorii de persoane (unitățile de transport antrenate în trafic internațional în efectuarea transportului de persoane prin servicii regulate), este una pe deplin justificabilă și fundamentată legal și nu poate fi lăsată la discreția/decizia unei autorități.

Totodată menționăm că, această obligație de a facilita trecerea la frontieră a vehiculelor care efectuează transport rutier de persoane prin servicii regulate rezidă și din prevederile Acordurilor bilaterale și multilaterale, la care Republica Moldova este parte.

Subsecvent, insistăm asupra **completării Capitolului VIII „Alte autorități publice implicate în sistemul de management integrat al frontierei de stat”** din proiect,

cu un articol nou (eventual art.60, în ordinea transpusă de autor, iar în cazul celorlalte articole din proiect, se va asigura renumerotarea articolelor).

Astfel, art.60 va avea următorul cuprins:

„Articolul 60. Agenția Națională Transport Auto

(1) Agenția Națională Transport Auto participă, în limita competențelor și în colaborare cu Poliția de Frontieră, la procesul de monitorizare a activităților operatorilor de transport rutier naționali și străini, în raport cu operațiunile efectuate la trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova pentru transportul rutier internațional de persoane prin servicii regulate și ocazionale.

(2) La supravegherea activității operatorilor de transport rutier în raport cu operațiunile efectuate la trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, autoritățile menționate la alin.(1) cooperează prin intermediul mecanismului de schimb al informației pentru verificarea valabilității și autenticității actelor permissive prevăzute în Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, în scopul combaterii fenomenului de transport ilicit și susținerii securității naționale în domeniul transporturilor.

(3) Autoritățile publice menționate la alin.(1) vor elabora mecanismul de schimb al informației necesar pentru îndeplinirea prevederilor alin.(2).”.

Raportat completării evocăm că, pentru realizarea controlului asupra respectării reglementărilor naționale și internaționale în domeniul transporturilor rutiere de către operatorii de transport rutier naționali și străini la punctele de trecere a frontierei de stat și pe teritoriul Republicii Moldova, intervine necesitatea elaborării mecanismului de schimb al informațiilor între autoritățile/instituțiile implicate în acest proces. Ori, introducerea acestor prevederi va facilita inevitabil interacțiunea dintre autoritățile publice.

Secretar general

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2023.09.05 12:51:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela TURCANU

Ex.: Silvia Muntean;
Tel.: 022250672;
E-mail: silvia.muntean@midr.gov.md

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr. 13-05/1944 din 05.09.2023

La nr. 18-69-8591 din 14.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului de hotărâre *pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, intervenim cu următoarele propuneri și completări.

La art. 3 alin. (3), se propune substituirea cuvintelor „devierea albiei” cu sintagma „modificarea albiei”.

La articolul 4 alin. (4), se propune modificarea textului „cu excepția instalațiilor și construcțiilor pentru aprovizionare cu apă” cu cuvintele „cu excepția construcțiilor hidrotehnice”. Operarea modificărilor propuse reiese din considerentul că, terenurile fondului apelor pe care sunt edificate construcțiile hidrotehnice, în special cele de consolidare a malurilor sau de protecție contra inundațiilor se suprapun cu fâșia de protecție a frontierei de stat.

Art. 37 urmează a fi completat cu textul „inclusiv și activitățile de monitoring realizate de către colaboratorii Serviciului Hidrometeorologic de Stat și Agenției de Mediu.

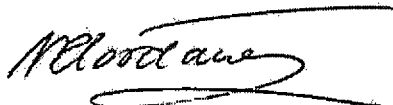
La art. 38, alin 2), lit. c) urmează a fi exclusă sintagma „iar înlăturarea celei căzute peste frontiera de stat îi revine Poliției de Frontieră”.

Consecvent la art. 42, după termenul „pescuit”, se propune completarea normei cu cuvântul „silvicultura”.

De asemenea, art. 42 alineatul (4) urmează a fi completat cu textul „cu excepția fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă” după sintagma „locale”. Modificările

respective sunt propuse din considerentul că art. 14 alin. (7) al Legii nr. 440/1995, prevede expres interzicerea pășunatului și organizarea taberelor de vară pentru vite, în limita fâșiilor riverane de protecție. Totodată, prohibiția dată se regăsește și în textul proiectului de modificare a Legii apelor nr.272/2011.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

19/3393 din 30.08.2023

La nr.18-69-8591 din 14.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat proiectul hotărârii Guvernului *pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, prezentat spre examinare și avizare, și în limitele competențelor funcționale comunică susținerea acestuia cu următoarele propuneri și obiecții.

La proiectul de lege:

La art. 2. textul noțiunii „persoane vulnerabile” se substituie cu textul „persoane aflate în situație de dificultate”, inclusiv pe tot parcursul textului proiectului. Totodată, cuvântul „minorii” se va exclude, deoarece nu toți copiii pot fi calificați ca vulnerabili. De ex., copiii, care sunt însoțiți de către părinții săi, tutorii/curatorii/alte persoane împuternicite, care au grijă de viața și siguranța lor, nu pot fi tratați ca vulnerabili și nu sunt în aceeași situație ca copiii neînsoțiți. De asemenea, cuvintele „persoanele cu handicap” se substituie cu cuvintele „persoanele cu dizabilități” la forma gramaticală corespunzătoare. Tot aici, cuvintele „afecțiuni mintale” se substituie cu cuvintele „deficiențe mintale” la forma gramaticală corespunzătoare.

Denumirea art. 12. urmează a fi expusă în redacție nouă:

„Art. 12. Drepturile minorilor și altor categorii de persoane care sunt în situații de dificultate”.

Totodată reiterăm propunerea expusă prin avizul MMPS nr. 19/2422 din 28.06.2023, și anume la art. 12:

- la alin. (1) , textul „asigură respectarea nevoilor speciale ale copiilor, ale minorilor neînsoțiți” se substituie cu textul „asigură protecția drepturilor copiilor neînsoțiți”, luând în considerare că autorul proiectului pune accentul pe persoanele vulnerabile. De asemenea, nu este clar ce are în vedere autorul prin „nevoilor speciale ale copiilor” (ale tuturor copiilor).

- redacția alin. (3) din proiectul de lege urmează a fi revizuită, deoarece textul „Mecanismul de asigurare a drepturilor copiilor” este foarte general, însăși protecția drepturilor copiilor implică domeniile de competență a tuturor instituțiilor statutului (sănătate, educație, social, de drept ș.a.).

Art. 15. urmează a fi completat cu un alineat nou în următoarea redacție:

„(6) Asigurarea accesului la informații, inclusiv în format accesibil și pentru persoanele cu dizabilități de vedere, auz și vorbire.”.

La art. 16. redacția alin. (2) din proiect urmează a fi revizuită, deoarece autoritățile tutelare nu au atribuția de asigurare cu interpreți. Totodată, statele de personal ale autorităților tutelare nu includ unitatea de interpret. De asemenea, norma propusă nu poate fi generalizată în cazul tuturor copiilor, ci doar a copiilor neînsoțiți aflați în situație de risc sau a copiilor însoțiți de către un reprezentant legal, dar asupra căruia se constată că el se află în situație de risc. Acest fapt rezultă și din prevederile art. 85 alin. (1) din Legea nr.200/2010 *privind regimul străinilor în Republica Moldova*.

Art. 32. din proiect, se completează cu un alineat nou, care va reglementa că în cazul copiilor neînsoțiți, orice acțiune ce îi vizează se va realiza doar cu participarea reprezentantului legal al copilului, iar în lipsa acestuia cu participarea reprezentantului desemnat al autorității tutelare teritoriale care este reprezentantul legal al copiilor neînsoțiți.

Art. 45. se completează cu un alineat nou în următoarea redacție:
„(2¹) Amenajarea obiectelor, punctelor de trecere accesibile și ușor de utilizat de către persoanele cu dizabilități.”.

În acest context, menționăm că obiectele de menire socială trebuie să fie amenajate într-un mod care să le facă accesibile pentru persoanele cu dizabilități: dotate cu căi de acces și instalate cu respectarea actelor normative.

Potrivit **art. 59.** alin. (1) din proiect: *„(1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale cooperează cu Poliția de Frontieră în scopul garantării drepturilor fundamentale a minorilor și altor persoane vulnerabile, în limitele competenței.”.*

În acest sens, ținem să menționăm că, procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a *copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți*, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective sunt reglementate prin Legea nr. 140/2013 *privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți*.

Totodată, potrivit art. 59 alin. (2) din proiect: *„(2) Modul de organizare și funcționare a serviciilor de asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți la frontiera de stat sunt stabilite de autoritățile menționate la alin. (1), prin mecanisme de cooperare intersectoriale.”.*

Informăm că, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne proiectul hotărârii Guvernului *pentru aprobarea Regulamentului privind instituirea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția, referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți veniți de pe teritoriul altor state* (numărul unic 1008/MMPS/2022) a fost retras.

Proiectul vizat avea drept scop stabilirea unui mecanism intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția, referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți veniți de pe teritoriul altor state (fără reprezentant legal sau persoană împuternicită) și a derivat din necesitatea asigurării unui cadru normativ ce viza protecția **tuturor copiilor neînsoțiți** care intră pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Menționăm, că pct. 28 din Regulile suplimentare privind controlul la trecerea frontierei de stat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 297/2017 *pentru implementarea Legii nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova* prevede că, în cazul **copiilor străini**, polițistul de frontieră va întreprinde

măsuri posibile de verificare că aceștia nu sânt victime ale unei infracțiuni de trafic de ființe umane sau răpiri.

Astfel, norma în cauză nu prevede reglementări referitor la întreprindea de către polițistul de frontieră a măsurilor posibile de verificare în cazul identificării copiilor neînsoțiți, precum că aceștia nu se află în situație de risc (măsurilor de prevenire a situațiilor de risc).

În contextul celor menționate, nu este clar care *mecanisme de cooperare intersectoriale* se au în vedere pentru a fi aplicate în cazul copiilor vizați.

Pe tot parcursul textului proiectului de lege cuvântul „*minor*” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „*copil*” la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului, Codul Familiei și alte acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația cuvântului *copil*.

Secretar de Stat

Digitally signed by Cușca Vasile
Date: 2023.09.04 18:10:41 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vasile CUȘCA

Ex.: Vera Șalunova
tel.: 022 804 485

nr. 09 - 2644 din 28.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

Re: la nr. 18-69-8591 din 14.08.2023

Cu referire la demersul Cancelariei de Stat vizând examinarea *proiectului de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, în limita atribuțiilor funcționale, comunicăm următoarele.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) susține de principiu proiectul de lege menționat supra, care transpune parțial: a) Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 77 din 23 martie 2016, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/817 din 20 mai 2019; b) transpune art. 12 (1) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 119 din 4 mai 2016; c) transpune art. 3 (1) (2), art. 4 (1), art. 6 (1) din Directiva 2004/82/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind obligația operatorilor de transport de a comunica datele privind pasagerii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 261 din 6 august 2004.

Totodată, dată fiind importanța proiectului de lege pentru securitatea complexă a statului, implicit pentru securitatea economică și desfășurarea activităților economice în proximitatea frontierei de stat, considerăm necesare o serie de modificări/precizări la proiect.

La art. 4, alin. (3) este stipulat *inter alia* că: „*Fâșia de protecție a frontierei de stat se stabilește de la frontiera de stat în interior și are o lățime de 15 metri... Fâșia de protecție a frontierei de stat este proprietate a statului și se acordă în folosință Poliției de Frontieră, pe un termen nelimitat, în conformitate cu cadrul normativ.*”. La alin. (4) este stipulat că: „*În fâșia de protecție a frontierei de stat se interzice instalarea și exploatarea mijloacelor tehnice și a construcțiilor neprevăzute pentru asigurarea sistemului de control*

al frontierei, cu excepția instalațiilor și construcțiilor pentru aprovizionare cu apă, precum și a celor prevăzute de tratatele internaționale.”. Totodată, Legea nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, reglementează instituirea și activitatea Portului Internațional Liber „Giurgiulești” (PILG), pentru care au fost transmise în gestiunea Investitorului General cca 55 ha teren al statului riveran Dunării și Prutului și care include *inter alia*: un terminal petrolier și terminale de mărfuri, inclusiv unul în construcție. În aceeași ordine de idei, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.154/2008 cu privire la construcția Portului de pasageri Giurgiulești, a fost transmis în folosința ÎS „Portul fluvial Ungheni” un tern riveran râului Prut cu suprafața de 0,52 ha pe care a fost instituit Portul de Mărfuri și Pasageri Giurgiulești. De asemenea, instituirea cheiurilor temporare, odată ce Parlamentul a votat în lectura a doua Legea nr. 259/2023, poate fi obstrucționată de prevederile prenotate ale proiectului de lege. Prin urmare, întru evitarea incoerenței actelor normative recomandăm introducerea unui alineat suplimentar la art. 4, care să conțină derogările relevante, implicit: *„Nu se constituie fâșie de protecție a frontierei de stat pe malurile râurilor [Dunăre și Prut] unde sunt instituite porturi și infrastructură aferentă, căi de comunicație...”*.

La art. 10, parte a noului capitol introdus – Drepturi fundamentale la frontieră – considerăm imperios necesară reformularea textului *„dreptul relevant al Uniunii Europene, în special cu Carta și cu dreptul internațional relevant”* și introducerea denumirilor complete și exacte ale documentelor invocate.

La art. 27-28, recomandăm introducerea unor prevederi și măsuri de protecție suplimentară pentru personalul/polițiștii de frontieră care efectuează controlul, implicit controlul în linia a doua, întru evitarea incidentelor tragice de genul celui produs la Aeroportul Internațional Chișinău în data de 30 iunie 2023.

La art. 33, este reglementată desemnarea reprezentanților de frontieră doar din cadrul Poliției de Frontieră, respectiv: *„Pentru asigurarea respectării regimului frontierei de stat și pentru soluționarea incidentelor de frontieră, din cadrul Poliției de Frontieră se desemnează reprezentanți de frontieră.”* Totodată, din moment ce reprezentanții de frontieră au sarcina de a soluționa incidentele de frontieră (în conformitate cu tratatele încheiate de către Republica Moldova cu statele vecine), recomandăm ca reprezentanții respectivi să nu fie desemnați doar din cadrul Poliției de Frontieră, dar și din cadrul altor autorități interesate/relevante.

La art. 36, nu sunt suficient de clare arealul și domeniul de reglementare. Astfel, nu este suficient de clară sintagma *„desfășurarea activităților economice la frontiera de stat”*, respectiv nu este definit exact arealul „la frontiera de stat” – este o activitate economică desfășurată la/în interiorul: unui punct de trecere; culoar de frontieră; fâșie de protecție a frontierei de stat sau; zonă de frontieră? De asemenea, la alin. (2) este prevăzut că: *„Activitățile menționate la alin. (1) se efectuează cu acordul Poliției de Frontieră...”*. Nu este suficient de clar ce înseamnă acest acord al Poliției de Frontieră. Prin urmare, considerăm necesare precizări/reformulări în text, întru evitarea interpretărilor și măsurilor discreționare.

La art. 43, unde este reglementată (deja) explicit activitatea economică în zona de frontieră, lipsește coroborarea cu art. 36 din proiectul de lege, nu este suficient de clar statutul avizului eliberat de către Poliția de Frontieră și nu sunt considerate prevederile Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” și ale Legii nr. 8/2005. Astfel, la alin. (1) este stipulat că: „ *Cu excepția localităților, desfășurarea activităților economice și de altă natură de-a lungul frontierei de stat, pe o adâncime de 1000 metri de la linia frontierei de stat către interior, se efectuează cu acordul Poliției de Frontieră, eliberându-se în acest scop avize privind desfășurarea activității.*”. De această dată, proiectul prevede că, acordul Poliției de Frontieră înseamnă un Aviz (stipulare care lipsește în art. 36), aviz despre care știm doar că nu este un act permisiv în sensul art. 4 alin. (6) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (art. 5, alin. (8)). Recomandăm, întru evitarea birocratizării suplimentare a activităților economice și instituirea unor măsuri discreționare, de a completa proiectul cu date suplimentare cu privire la avizele respective și reglementarea detaliată a acestora în actele normative subordonate legii.

Consecutiv, reamintim că în conformitate cu prevederile art. 54, alin. (1), litera a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative *conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale...* În această ordine de idei, recomandăm o redactare suplimentară a textului proiectului de lege, implicit asigurarea acurateții unor noțiuni, cum este cazul noțiunii de „*trecere peste frontiera de stat*”. De regulă, în practica internațională „trecerea peste frontiera de stat” se referă fie la: a) trecerea mărfurilor (cum este de altfel în art. 21); b) trecerea ilegală a persoanelor. Totodată, la art. 17, alin. (1), litera b) este redacția următoare: „ *trecerea peste frontiera de stat a persoanelor, mijloacelor de transport, a mărfurilor și a altor bunuri...*”.

Secretar de stat

Viorel GARAZ

Digitally signed by Garaz Viorel
Date: 2023.09.01 14:51:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MD-2004 Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 162.
Tel. 20 45 12; Fax 22 07 48, cancelaria@maia.gov.md; www.maia.gov.md

Nr. 21-03/2659 din 28.08.2023
La nr. 18-69-8591 din 15.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Examinând în limita competențelor funcționale, proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (*număr unic 666/MAI/2023*), Vă comunicăm lipsa propunerilor și obiecțiilor.

**Viceprim-ministru,
Ministrul agriculturii și
industriei alimentare**

Vladimir BOLEA

Digitally signed by Bolea Vladimir
Date: 2023.08.30 16:35:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/124 din 30 august
La nr. 18-69-8591 din 14 august 2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la scrisoarea Cancelariei de Stat, Ministerul Apărării a examinat proiectul de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și, reiterînd poziția expusă prin scrisoarea cu nr. 11/903 din 03 iulie 2023, comunică următoarele.

1. Analizând prevederile proiectului respectiv prin prisma cadrului normativ existent, luând în considerare schimbările situației geopolitice din regiune, în scopul corelării competențelor autorităților publice în domeniul asigurării protecției și pazei frontierei de stat, inclusiv în caz de pericol iminent de agresiune armată împotriva Republicii Moldova, tendințele statelor în ultima perioadă de neadmitere a desfășurării actelor de agresiune pe teritoriul național și întreprinderea măsurilor conjugate și întrunite a tuturor forțelor și autorităților statului de prevenire a declanșării acestora la frontiera de stat, paza frontierei de stat urmează a fi asigurată de către organele securității statului, ordinii publice, în interacțiune cu structurile și forțele din subordinea Ministerului Apărării.

În acest sens, art. 8 din proiect se propune de expus în redacție nouă, cu următorul cuprins:

„Articolul 8. Paza frontierei de stat

(1) Paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră se efectuează de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în interacțiune cu organele securității statului și forțele destinate apărării naționale, în conformitate cu prezenta lege și cadrul normativ privind organele securității statului și apărării naționale.

(2) În cazul iminenței unor acte de agresiune sau a unei amenințări în adresa securității naționale, organele securității statului, ordinii publice, în interacțiune cu structurile și forțele din subordinea Marelui Stat Major al Armatei Naționale, asigură paza frontierei de stat, în conformitate cu cadrul normativ privind organele securității statului, ordinii publice și apărării naționale.

(3) La declararea stării de asediu sau de război, Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu atribuțiile ce îi revin și în modul stabilit de Consiliul Suprem de Apărare, coordonează cu Statul Major General al Forțelor Armate acțiunile care urmează a fi întreprinse pentru paza frontierei de stat.

(4) Paza frontierei de stat în spațiul aerian este asigurată de către structurile și forțele din subordinea Marelui Stat Major al Armatei Naționale, în conformitate cu cadrul normativ, și constă în supravegherea spațiului aerian, pe timp de pace și în situații de criză, în scop de depistare a încălcărilor frontierei de stat în spațiul aerian și

de reprimare a acestora.

(5) Colaborarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu Marele Stat Major al Armatei Naționale cuprinde schimbul reciproc de informații privind zborurile tuturor aeronavelor, inclusiv fără pilot, la altitudini joase, precum și zborurile planificate în zona de frontieră.

(6) Efectuând paza frontierei de stat, structurile din subordinea Marelui Stat Major al Armatei Naționale aplică, în modul stabilit de lege, armele și tehnica de luptă asupra aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova.”

Modificările propuse la art.8 alineatele (1) și (2) urmează să asigure înteprinderea acțiunilor prompte și adecvate, începînd cu iminența unor acte de agresiune sau a unei amenințări în adresa securității naționale, pînă la delanșarea propriu-zisă a *agresiunii armate*. Agresiunea armată invocată în articolul 8 alin.(1) din proiect presupune deja încălcarea frontierei de stat sau ocuparea teritoriului statului, după caz.

Art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră prevede expres că Poliția de Frontieră este succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri. În acest sens, ținem să menționăm că paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră în calitate de autoritate responsabilă de paza frontierei, în interacțiune cu organele securității statului și forțele destinate apărării naționale.

Mai mult ca atît, art.3 al Legii nr. 619/1995 privind organele securității statului stabilește printre atribuțiile organelor respective, apărarea independenței și integrității teritoriale, asigurarea pazei frontierei de stat a Republicii Moldova.

Propunerile respective rezidă și din prevederile art.8, 9, 32 și 37 ale Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională.

2. Pentru o interpretare corectă și evitarea reglementărilor care ar genera inaplicabilitatea normei juridice din lege, propunem expunerea alin. (5) al art.21 din proiectul de lege într-o redacție nouă, după cum urmează:

„(5) În scopul realizării angajamentelor internaționale privind participarea la activități militare comune, la solicitarea Ministerului Apărării, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Serviciul Vamal va autoriza trecerea frontierei de stat a militarilor în baza buletinelor de identitate, legitimațiilor de serviciu și ordinului de deplasare individual sau colectiv.”

Ministru

Digitally signed by Nosatfi Anatolie
Date: 2023.08.30 12:04:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI

SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

29 august 2023

Nr. E/8898

La scrisoarea Cancelariei de Stat
Nr. 18-69-8591 din 14.08.2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat *proiectul hotărârii de Guvern „Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova” (număr unic 666/MAI/2023), autor – Ministerul Afacerilor Interne* și, în limita competenței funcționale, comunică lipsa obiecțiilor de ordin conceptual.

Aderent, cu referire la proiectul supus avizării înaintăm următoarele propuneri:

1. Pe parcursul textului proiectului, propunem substituirea textului *„aeronave fără pilot de stat”* cu textul *„aeronave de stat fără pilot”*, or sintagma în redacția propusă nu este formulată corect din punct de vedere gramatical, fapt care contravine prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

2. Utilizarea cuvântului *„eludarea”* în redacția art. 6 alin. (3) nu este o alternativă reușită a cuvântului *„sustragerea”*, or conform Dicționarului explicativ al limbii române *„a eluda”* înseamnă *„a trece în mod conștient cu vederea, a înconștienta în mod intenționat, a se feri, a evita, a ocoli”*. Deci, utilizarea verbului *„eludarea”* face ca aceste două acțiuni să fie privite alternativ, dar care au o semnificație similară, fapt pentru care propunem a fi eliminată.

3. La art. 23 propunem expunerea alin. (1) în următoarea redacție:

„(1) Poliția de Frontieră refuză intrarea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova în cazurile prevăzute la art. 8 alin. (1) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova”.

Propunerea expusă urmărește scopul de a evita dubla reglementare a temeiurilor de refuz de autorizare a intrării pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini care nu întrunesc condițiile de refuz or, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova reglementează expres

situațiile în care străinilor nu le se permite intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, regăsindu-se și unele situații de refuz care nu sunt incluse în proiectul supus avizării.

Consecvent, expunerea alin. (1) în redacția propusă va înlesni procesul de modificare a situațiilor de refuz de intrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova or, în acest caz, modificările vor fi operate într-un singur act normativ.

4. La art. 31 alin (5) este specificat faptul că persoana căruia nu i-a fost autorizată trecerea frontierei de stat este obligată să părăsească imediat punctul de trecere. În acest context, considerăm oportun a fi prevăzută procedura care urmează a fi aplicată în cazul în care străinul refuză să părăsească punctul de trecere a frontierei de stat (pentru a preveni astfel de situații și a nu admite lipsa acoperirii acestora de cadrul legal). În cazul în care această procedură este reglementată deja, urmează a se specifica că se acționează în corespundere cu actele normative respective.

5. La art. 32 considerăm oportună substituirea sintagmei „a amprentelor digitale ale tuturor degetelor” cu sintagma „a datelor dactiloscopice ale” or, noțiunea de date dactiloscopice este reglementată în Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat, precum și în Hotărârea Guvernului nr.1310/2003 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la obținerea, evidența, păstrarea, sistematizarea și utilizarea datelor dactiloscopice și Listei funcțiilor deținute de persoanele supuse înregistrării dactiloscopice obligatorii”.

6. Art. 56:

la alin. (1) considerăm oportună substituirea textului „care prezintă pericol pentru securitatea națională, ordinea și sănătatea publică” cu textul „care prezintă pericol pentru securitatea națională și/sau pentru ordinea publică.”. Raționamentul propunerii rezidă în faptul că, Serviciul de Informații și Securitate nu participă la luarea deciziilor privind autorizarea intrării pe teritoriul Republicii Moldova a străinilor care prezintă pericol pentru sănătatea publică or, aceasta implică competența altor autorități publice stabilite de cadrul normativ.

propunem expunerea alin. (3) în următoarea redacție:

„(3) *Decizia Poliției de Frontieră privind neautorizarea intrării străinilor pe teritoriul Republicii Moldova prevăzută la alin. (1) este luată în baza informațiilor furnizate de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.*”.

Propunerea respectivă se justifică prin faptul că, în limita competenței funcționale, Serviciul de Informații și Securitate nu emite decizii privind autorizarea/neautorizarea intrării străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, ci doar prezintă informațiile disponibile către Poliția de Frontieră, care urmează să emită deciziile corespunzătoare.

Digitally signed by Musteata Alexandru
Date: 2023.08.29 15:57:54 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru MUSTEATA
Director

AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ
REPUBLICA MOLDOVA

CIVIL AVIATION AUTHORITY
REPUBLIC OF MOLDOVA

Nr. 2544 din 23.08.2023

e-mail: Ministerului Afacerilor Interne
secretariat@midr.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-8591 din 28 iunie 2023 / număr unic 666/MAI/2023

Autoritatea Aeronautică Civilă, prezintă Avizul, elaborat urmare a examinării *proiectului de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova*, după cum urmează:

1. La **art. 25 alin. (1) lit. e)** textul „*pentru călătoria în scopul îmbarcării la bordul navei, debarcării și repatrierii membrului de echipaj – actul de identitate al personalului navigant.*”, se va reformula și expune după cum urmează: „*e) pentru membrii echipajului atunci când aceștia sosesc cu o cursă aeriană internațională sau alt tip de transport pentru exercitarea atribuțiilor funcționale și solicită permisiunea pentru intrarea temporară pentru perioada stabilită – legitimația de membru al echipajului*”.

Menționăm că, procedura de identificare și intrare atât a membrilor echipajului cât și a altui personal al operatorului aerian, este prevăzută de pct. 156 - 159 ale Programului național de facilitare a transporturilor aeriene, aprobat prin HG nr.147/2022. Atragem atenția că, Programul instituie un ansamblu de proceduri armonizate cu cele internaționale cu privire la formalitățile vamale, de frontieră, de sănătate publică, fitosanitare și veterinare, precum și cu cele ce țin de întocmirea operativă a documentelor utilizate și de garantarea serviciilor în domeniul transportului aerian.

2. La **art. 45, alin. (10)** textul „*Serviciul Vamal*” se va exclude.

Evidențiem că, aspectele ce vizează Controlul accesului în zonele de securitate restricționate ale aeroportului, sunt reglementate de Legea nr. 192/2019 cu privire la securitatea aeronautică, în speță, prevederile art. 17 alin. (4), care statuează că „Autorizarea accesului personalului și al vehiculelor în zonele de securitate cu acces restricționat se efectuează prin aplicarea regimului de permise de aeroport. Decizia privind acordarea accesului în zonele de securitate cu acces restricționat este luată **de către operatorii**

aeroportuari, în conformitate cu prevederile Programului național de securitate în domeniul aviației civile, **cu aprobarea de către Poliția de Frontieră**". Mai mult, efectuarea controlului accesului se realizează doar de **Poliția de Frontieră în comun cu operatorul aeroportuar**, în conformitate cu procedura elaborată de Comisia aeroportuară de securitate aeronautică.

3. Pe tot textul proiectului național, sintagma „*aeroport*” se va completa cu textul „ *internațional*” la orice formă gramaticală.

Potrivit dispozițiilor art. 5 din Codul Aerian nr. 301/2017, pot fi îndeplinite formalități de frontieră, vamale, de sănătate publică, fitosanitare și veterinare, precum și orice alte proceduri similare, doar pe aeroporturile care dețin statut de „aeroport internațional”, desemnate de către Guvern.

Cu respect,

Director

Vasile ȘARAMET

Ex: Ana Miron
Tel: 022 823 585

Digitally signed by Șaramet Vasile
Date: 2023.08.23 13:35:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/159 din 08.11.202
La nr. 40/4817 din 24 octombrie 2023

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Apărării a examinat solicitarea cu referință la depășirea divergențelor existente pe marginea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (nr. unic 666/MAI/2023) și reiterăm poziția Ministerului Apărării expusă prin avizele cu nr.11/903 din 03 iulie 2023, nr.11/124 din 30 august 2023 și nr.11/1460 din 12 octombrie 2023.

Suplimentar, în scopul determinării unei poziții comune, propunem expunerea art.8 din proiectul de lege cu următorul cuprins:

”Articolul 8. Paza frontierei de stat

(1) Paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră se efectuează, pe timp de pace, de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în conformitate cu prezenta lege, Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

(2) Paza frontierei de stat în spațiul aerian este asigurată, pe timp de pace, de către structurile centrale și forțele din subordinea Ministerului Apărării, în conformitate cu prezenta lege, Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian.

(3) Colaborarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu structurile centrale și forțele din subordinea Ministerului Apărării cuprinde:

1) schimbul de informații privind:

a) efectuarea zborurilor tuturor aeronavelor, inclusiv fără pilot, la altitudini joase, zborurile planificate în zona de frontieră;

b) efectuarea transportării (tranzitului) de mărfuri cu destinație militară;

c) concentrarea de trupe și tehnica de luptă în raioanele hotarelor comune cu statele vecine, precum și informarea despre deplasarea lor, aplicațiile de amploare din teren și despre alte acțiuni similare;

2) alte activități de contracarare a amenințărilor și riscurilor la adresa securității și apărării naționale prevăzute de legislație.

(4) În caz de agresiune armată împotriva Republicii Moldova, la declararea stării de urgență, de asediu și de război, măsurile pentru respingerea agresiunii, asigurarea securității și apărării naționale, pazei frontierei de stat și a ordinii publice se efectuează, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian, prezenta lege, alte acte normative.”

Propunerea respectivă rezidă din dispozițiile constituționale și legale pertinente, precum art.57, art.87 art.108 din Constituția Republicii Moldova, art.9, art.32, art.33 din Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian, etc.

În acest context, reiterăm că paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră, în conformitate cu art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră ce prevede că: "(2)Serviciul Grăniceri se reorganizează în Poliția de Frontieră și se transmite în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Poliția de Frontieră este succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri." Este de menționat că, anterior Serviciul Grăniceri a exercitat atribuțiile și a promovat politica statului în domeniul pazei frontierei de stat a Republicii Moldova, în modul stabilit de legislație (art.1 lit.b) din Legea nr.162/2007 cu privire la Serviciul Grăniceri).

Respectiv, Legea cu privire la Poliția de Fronieră prevede prin art.60 alin.(2) că paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră ca succesor al misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri.

Secretar de stat

Valeriu MIJA

Digitally signed by Mija Valeriu
Date: 2023.11.08 15:03:29 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Viorel Remeșovschi
tel. 022 25-21-18
e-mail: viorel.remesovschi@army.md

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

31.10.2023 nr. 07/4-04/454

La nr. 40/4455 din 03.10.2023

Referitor la număr unic 666/MAI/2023

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Finanțelor a examinat *repetat* proiectul de hotărâre al Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (**număr unic 666/MAI/2023**), și în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele.

1. La articolul 2, la noțiunea „Control la trecerea frontierei”, după cuvântul „bunurilor” se va completa cu cuvintele „, mărfurilor”. În acest sens, se vor respecta prevederile atât a Codului vamal nr. 1149/2000, cât și a Codului vamal nr. 95/2021, care va intra în vigoare la data de 01.01.2024.

2. La articolul 5:

alin. (3) după cuvântul „Frontieră” se va completa cu cuvintele „ și Serviciul Vamal”;

alin. (5) cuvântul ”poate” se va exclude.

3. La articolul 7:

alin. (1), cuvintele „asigurarea respectării reglementărilor vamale la trecerea mărfurilor,” se va substitui cu cuvintele „autoriza trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor, bunurilor și mijloacelor de transport”. De menționat, că competența Serviciului Vamal cuprinde și controlul trecerii frontierei de stat a bunurilor transportate de către persoanele fizice.

alin. (2) se va exclude. Or, competențele Serviciului Vamal sunt deja reglementate în Codul vamal și nu necesită o reglementare suplimentară.

alin. (3) va avea următorul cuprins: „În scop de combatere a migrației ilegale, criminalității organizate, contrabandei, terorismului internațional și a altor infracțiuni, polițiștii de frontieră au dreptul să efectueze controlul mărfurilor și al altor bunuri de sine stătător. Excepție fac punctele de trecere a frontierei de stat, unde controlul se efectuează de comun cu Serviciul Vamal, conform competențelor stabilite de actele normative”.

În acest context, conform art. 11 lit. h) din Codul vamal, una din atribuțiile de bază a Serviciului Vamal este lupta cu contrabanda. Totodată, art. 268 Cod de

Procedură Penală prevede competența Serviciului Vamal de efectuare a urmăririi penale în privința infracțiunilor de contrabandă, prevăzute în art. 248, 248¹, 248² din Codul Penal.

4. La articolul 13 alin. (1) după cuvântul „Frontieră” se va completa cu cuvintele „și Serviciului Vamal”.

5. La articolul 17:

alin. (1) cuvintele „și stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi” se vor exclude. Lit. b) se propune divizarea acesteia în două litere separate, respectiv se va ține cont de numerotare.

alin. (6) urmează să fie descrise semnificația noțiunilor de „accident” și „avarie” sau de făcut trimitere la normele care le reglementează.

alin. (7) textul „precum și altor organe de control stabilite de lege” se va indica expres care instituții de stat pot lua decizie de genul dat. Totodată, se propune o expunere mai clară a sintagmei „după caz – a administrației porturilor și aeroporturilor”;

6. La articolul 19:

alin. (3) va avea următorul cuprins: „Prin derogare de la prevederile alin. (1), de către Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal pot fi permise excepții de la obligația de a trece frontiera de stat prin punctele de trecere stabilite de cadrul normativ pentru persoane, mijloace de transport, mărfuri și bunuri, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în cazurile prevăzute de prezenta lege sau de alte acte normative după cum urmează:

- a) în cazul navigației de agrement;
- b) în cazul marinarilor care coboară pe țărm în zona portului în care sunt ancorate navele lor sau în localitățile adiacente;
- c) pentru persoane sau grupuri de persoane, în cazul în care există o necesitate de natură deosebită și care sunt în posesia documentelor de trecere a frontierei de stat și nu există nici un conflict de interese legate de securitatea statului și de ordinea publică;
- d) pentru persoane și grupuri de persoane, în situații excepționale.”;

alin. 4, noțiunea de „punctele de trecere de mic trafic la frontieră” se propune reglementarea acesteia.

7. La articolul 21 alin. (2) se propune revizuirea acestuia, temei pentru autorizarea trecerii frontierei de stat este legea. Totodată, alineatul respectiv urmează să se completeze cu următorul text : „, iar trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor, bunurilor și mijloacelor de transport se autorizează de către Serviciul Vamal”.

8. La articolul 22 alin. (1) cuvintele „numai în baza unui permis sau autorizații special eliberate în conformitate cu cadrul normativ” se va substitui cu cuvintele „în condițiile stabilite de cadrul normativ aferent”.

9. La articolul 26 alin. (1) cuvintele „în comun cu” se vor substitui cu cuvântul „și”.

10. La articolul 28, urmează a fi completat cu prevederi referitor la bunurile care urmează să fie introduse/scoase în/din Republica Moldova. Prevederea este necesară în vederea respectării dreptului persoanei care traversează frontiera de stat, la declararea bunurilor conform actelor normative.

11. La articolul 35 alin. (1) textul „Utilizarea unor astfel de locuri poate fi combinată cu prevederile art. 50” se va revizui sau se va exclude. Se va ține cont de propunerile specificate în aviz la art. 50 din proiect și care vin în contradicție cu art. 35 alin. (2) din proiect.

12. La articolul 39 alin. (3) cuvintele „poate limita temporar” se va revizui. În baza unei decizii motivate se va indica exact termenul de limitare.

13. La articolul 45:

alin. (5), în propoziția nr. 3 cuvintele „și Serviciul Vamal în limitele competențelor,” se vor exclude. Or, asigurarea ordinii publice în punctele de trecere a frontierei de stat, precum și securitatea aeronautică în cadrul aeroportului nu intră în atribuțiile Serviciului Vamal.

alin. (7) și (8) se vor exclude, deoarece în conformitate cu prevederile art. 186 Cod vamal nr. 1149/2000 și art. 344 alin. (3) Cod vamal nr. 95/2021 „Desfășurarea activității de producție, activității comerciale și de altă natură, trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport, persoanelor, inclusiv a factorilor de decizie din autoritățile publice, peste frontiera acestor zone și în perimetrul lor sînt posibile numai cu autorizația organului vamal și se vor efectua sub supraveghere vamală, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. Accesul în zona de control vamal este permis numai cu înștiințarea prealabilă a organului vamal”. De menționat, că în zonele de control vamal desfășoară activitate economică brokerii vamali, instituțiile bancare etc.

14. La articolul 47:

alin. (2), cuvintele „precum și introducerea mărfurilor și a altor bunuri” se vor exclude. Totodată, cuvintele „se efectuează cu acordul” se vor substitui cu cuvintele „se autorizează de către”.

alin. (3), va avea următorul cuprins: „(3) Ieșirea din punctele de trecere a persoanelor, mijloacelor de transport, scoaterea mărfurilor și a altor bunuri se autorizează de către polițistul de frontieră cu acordul funcționarului vamal, după efectuarea controlului la trecerea frontierei.”

15. La articolul 48 alin. (4), după cuvântul „lege” se va completa cu cuvintele „conform competențelor atribuite”.

16. Articolul 50, urmează a fi revizuit, deoarece ținând cont de specificul activității vamale, aceasta stabilește expres acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către funcționarii vamali (control documentar, control fizic, verificarea bazelor de

date din gestiune, aplicarea măsurilor de analiză de risc (criterii etc.) pentru mărfurile, bunurile și mijloacele de transport care traversează frontiera. Relaxarea controalelor la trecerea frontierei presupune relaxarea controlului vamal efectuat de către Serviciul Vamal, ceea ce constituie imixtiune în atribuțiile organului vamal.

Totodată alin. (4) din prezentul articol, presupune luarea unei decizii total independente de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, ceea ce contravine normelor legale în baza cărora se efectuează controlul la trecerea frontierei. La fel, nu s-a ținut cont de atribuțiile funcționale atribuite direct, prin lege, Serviciului Vamal.

De menționat, că actualmente Serviciul Vamal de comun cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră au o practică în vederea fluidizării traficului la frontieră, prin aplicarea diferitor măsuri, tehnici, care sunt bine coordonate, gestionate și aplicate în tandem de ambele instituții și nici de cum în formatul descris în articolul dat (Plan de acțiuni comun, Ordine comune cu privire la fluidizare etc). În această ordine de idei și ținând cont de intensificarea traficului (în ultima perioadă), la unele posturi vamale de frontieră, se propune revizuirea totală a prezentului articol sau excluderea acestuia.

17. La articolul 52 alin. (4), prima propoziție, după cuvântul „Frontieră” se va completa cu cuvintele „și Serviciului Vamal”, iar în a doua propoziție după cuvântul „Frontieră” se va completa cu cuvintele „și Serviciul Vamal”.

18. La art. 58 după cuvântul „Frontieră” se va completa cu cuvintele „și Serviciul Vamal,”.

Secretar general al Ministerului

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2023.11.01 19:43:06 EET
Reason: Valid Signature
Location: Moldova

Dina ROȘCA

Nr. 03-3185 din 16.10.2023
La nr. 40/4470 din 04.10.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Cu referire la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023) remis în avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

La art.36, la alin.(1) sintagma „desfășurarea activităților economice și de altă natură la frontiera de stat” este una generală și ambiguă, lăsând loc de interpretare, astfel, considerăm judicios concretizarea clară a genurilor de activități economice care pot fi desfășurate la frontiera de stat, precum și celor „de altă natură”.

Obiecție valabilă și pentru art. 43, unde sunt prevăzute condițiile de desfășurare a activităților economice și de altă natură în zona de frontieră, dar nu sunt specificate clar care sunt aceste activități economice pot fi desfășurate în zona de frontieră or, în procesul de aplicare a actului normativ, reglementările propuse de autor pot genera posibilități de executare a normei în interpretarea preferată.

Aferent considerentelor expuse supra, pentru a exclude orice echivoc, inclusiv decizii arbitrare în raport cu statutul actelor precum „aviz” și „acord”, se consideră oportun coroborarea prevederilor art. 36 cu prevederile art. 43, în sensul noțiunilor „aviz privind desfășurarea activității” și „acordul Poliției de Frontieră” or, mențiunile statuate la art. 5 alin. (8) din proiectul legii, potrivit căroră „Poliția de Frontieră perfectează permise/autorizații/avize, care nu sunt acte permissive în sensul art. 4 alin. (6) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, inclusiv în format electronic și pe suport de hârtie”, vin în dezacord cu ansamblul de norme juridice propuse de autor la articolele menționate supra.

Adițional, precizăm că Directivele și Regulamentele Uniunii Europene nu impun statelor obligația de a prelua sau utiliza terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2023.10.16 17:52:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina VOICU

Ex: Veronica Mihalas; Tel: 0 22 250 673;
Ex: Ina Școlnii; Tel: 0 22 250 607.

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/146 din 12.10.202
La nr. 40/4470 din 04 octombrie 2023

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Apărării a examinat repetat proiectul definitivat de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (nr. unic 666/MAI/2023) și reiterează poziția expusă la proiect prin scrisorile cu nr.11/903 din 03 iulie 2023, nr.11/124 din 30.08.2023, comunicând următoarele obiecții și propuneri.

1. Cu referință la propunerile Ministerului Apărării de a expune în redacție nouă a art.8 "Paza frontierei de stat" din proiect, constatăm că acestea nu au fost acceptate de către autorul proiectului. Redacția prezentată a art.8 de către autorul proiectului este redacția inițială a proiectului. Argumentarea "Se acceptă parțial" din Sinteza obiecțiilor și propunerilor și redacția menținută a art.8 de către autorul proiectului nu corespunde prevederilor constituționale și legale și respectiv nu poate fi menținută în proiect.

Astfel, redacția alin.(1) și (2) a art.8 a proiectului, prezentată, în mod repetat, de către autorul proiectului nu poate fi menținută în proiect, deoarece contravine cu dispozițiile art.87 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova care stabilesc că: *"În caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, Președintele Republicii Moldova ia măsuri pentru respingerea agresiunii, declară stare de război și le aduce, neîntârziat, la cunoștința Parlamentului."* Corespunzător, în temeiul atribuțiilor constituționale în domeniul apărării (art.87 alin.(3), (4) din Constituție), Președintele Republicii Moldova este împuternicit să ia măsuri pentru respingerea agresiunii, precum și *"poate lua și alte măsuri pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice, în limitele și în condițiile legii"*.

În temeiul dispozițiilor constituționale (art.108 din Constituție) și legale (art.9, art.32, art.33 din Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională): *"(1) Armata Națională se folosește în corespundere cu destinația ei constituțională în scopul garantării suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării și democrației constituționale. (2) Folosirea Armatei Naționale în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului se efectuează în exclusivitate în temeiul hotărârii Parlamentului, iar în situații extreme, prin decretul Președintelui Republicii Moldova."* Armata Națională în calitate de componenta de bază a Forțelor Armate, asigură, pe timp de pace și de război, integrarea într-o concepție unitară a activităților tuturor forțelor care participă la acțiunile de apărare a țării. Misiunea principală a Armatei Naționale constă în asigurarea apărării naționale prin prevenirea, contracararea și anihilarea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar îndreptate împotriva țării. Astfel, dispozițiile Legii cu privire la apărarea națională nu prevăd că

Armata Națională (Forțele Armate) efectuează paza frontierei de stat, contrar opiniei și redacției prezentate de către autorul proiectului la art.8 alin.(1) – *”(1) În caz de agresiune armată împotriva Republicii Moldova, Forțele Armate efectuează paza frontierei de stat în conformitate cu prevederile legislației cu privire la apărarea națională.”*

Totodată, potrivit dispozițiilor art.57 alin.(2) din Constituție: *”(2) Serviciul militar este satisfăcut în cadrul forțelor militare, destinate apărării naționale, pazei frontierei și menținerii ordinii publice, în condițiile legii.”* Executarea destinației (misiunilor) forțelor militare de apărare națională, pazei frontierei și menținerii ordinii publice sunt efectuate în mod permanent de către autoritățile publice abilitate prin lege, care sunt dotate cu resursele și infrastructura corespunzătoare, atât pe timp de pace, cât și pe timp de crize (*urgență, situații excepționale, asediu, conflicte armate interne sau internaționale, război*).

Paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră, în conformitate cu art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră ce prevede că: *”(2)Serviciul Grăniceri se reorganizează în Poliția de Frontieră și se transmite în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Poliția de Frontieră este succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri.”* Este de menționat că, anterior Serviciul Grăniceri a exercitat atribuțiile și a promovat politica statului în domeniul pazei frontierei de stat a Republicii Moldova, în modul stabilit de legislație. Prin menținerea în sarcina Poliției de Frontieră a pazei frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră, legiuitorul menține personalul calificat, infrastructura de frontieră și asigurarea și dotarea corespunzătoare, excluzând doar statutul militar al Poliției de Frontieră.

Respectiv, Legea cu privire la Poliția de Frontieră prevede prin art.60 alin.(2) că paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră ca succesor al misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri.

Legea cu privire la apărarea națională nu stabilește misiunea Armatei Naționale(Forțelor Armate) de efectuare a pazei frontierei de stat, pe uscat și pe apele de frontieră. Totodată, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian, stabilește competențele autorităților administrației publice centrale în domeniul gestionării spațiului aerian, inclusiv a structurilor centrale și forțelor din subordinea Ministerului Apărării, și a organelor Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv Poliția de Frontieră, și modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova.

În temeiul prevederilor constituționale și legale precitate, misiunea Armatei Naționale (Forțelor Armate), inclusiv în caz de agresiune armată, este de apărare a țării.

În conformitate cu dispozițiile constituționale și legale pertinente, art.8 din proiect se propune de expus în redacție nouă, cu următorul cuprins:

„Articolul 8. Paza frontierei de stat

(1) Paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră se efectuează, pe timp de pace, de asediu și de război, de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în conformitate cu prezenta lege, Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, alte acte normative, în interacțiune cu organele securității statului și forțele destinate apărării naționale, în conformitate cu prezenta lege și cadrul normativ privind organele securității statului și

apărării naționale.

(2) Paza frontierei de stat în spațiul aerian este asigurată, pe timp de pace, de asediu și de război, de către structurile centrale și forțele din subordinea Ministerului Apărării, în conformitate cu Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian.

(3) Colaborarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu Marele Stat Major al Armatei Naționale cuprinde schimbul de informații privind: zborurile tuturor aeronavelor, inclusiv fără pilot, la altitudini joase, zborurile planificate în zona de frontieră; efectuarea transportării (tranzitului) de mărfuri cu destinație militară; concentrarea de trupe și tehnica de luptă în raioanele hotarelor comune cu statele vecine, precum și informarea despre deplasarea lor, aplicațiile de amploare din teren și despre alte acțiuni similare.”

Propunerile anterioare de expunere în redacție nouă a art.8 din proiect din avizele Ministerului Apărării, și anume, alineatele (2), (3) și (6) au fost excluse, aceste aspecte fiind obiectul de reglementare a Legii cu privire la apărarea națională și altor acte normative în domeniul apărării naționale. Respectiv, alineatele (1), (4) și (5) art.8 din redacția propusă în avizul Ministerului Apărării au fost revizuite și reformulate în alineatele (1), (2) și (3) art.8 a proiectului, conform legislației naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte (*ex.: art.4 Tratat de bună vecinătate, prietenie și colaborare între Republica Moldova și Ucraina din 23 octombrie 1992, etc.*).

Cu referință la art. 33 din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Statul Major General al Forțelor Armate asigură capacitatea de luptă și de mobilizare a Forțelor Armate, asigură desfășurarea mobilizării și pregătirea forțelor destinate apărării naționale, prezintă Comandamentului Suprem al Forțelor Armate propuneri privind folosirea forțelor pentru respingerea unei eventuale agresiuni armate, efectuează alte activități prevăzute de legislația în vigoare. Respectiv, Statul Major General al Forțelor Armate efectuează activitățile menționate în art.33 din Legea citată, inclusiv pregătirea și asigurarea pazei frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, conform dispozițiilor art.57 alin.(2) din Constituție, art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la frontiera de stat.

Legislația UE (*Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului european și al consiliului cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen)*, *Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului european și al consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr.1052/2013 și (UE) 2016/162*) nu reglementează domeniul apărării naționale și nici paza frontierei statelor membre UE, acest domeniu fiind reglementat de constituțiile și legislația națională a statelor membre UE.

Atribuțiile organelor securității statului de apărare a independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova, asigurare a pazei frontierei de stat, apărarea regimului constituțional, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei de atentate ilegale sunt prevăzute expres în art.3 alin.(2) lit.a) și art.13 din Legea nr.619/1995 privind organele securității statului. Paza frontierei de stat pe uscat și pe apele de frontieră este asigurată de către Poliția de Frontieră, în conformitate cu art.60 alin.(2) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

Cu referință la perfecționarea mecanismului legal de management a situațiilor de urgență și de autorizare a folosirii Armatei Naționale, inclusiv în caz de agresiune armată, Ministerul Apărării a prezentat avizul la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (*inițiativa legislativă nr.63 din 10.03.2023*). Totodată, în prezent, în cadrul Ministerului Apărării se definitivează mecanismul de autorizare a folosirii Forțelor Armate și a forțelor destinate apărării naționale pe timp de pace și pe timp de crize, aspecte ce vor constitui obiect de reglementare a proiectului de modificare a Legii cu privire la apărarea națională.

2. În ce privește propunerile Ministerului Apărării de expunere în redacție nouă a alin.(5) din art.21 "Condițiile de trecere a frontierei de stat" din proiect, constatăm că acestea au fost acceptate și operate în proiectul actului normativ prezentat.

Secretar de stat

Valeriu MIJA

Digitally signed by Mija Valeriu
Date: 2023.10.12 21:30:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Viorel Remeșovschi
tel. 022 25-21-18
e-mail: viorel.remesovschi@army.md

**SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

„ 12 ” octombrie 2023

Nr. E/10748

La nr.40/4455 din 03.10.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat repetat proiectul definitivat al hotărârii de Guvern „*Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova*” (**număr unic 666/MAI/2023**) și, în limita competenței funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Alexandru MUSTEAȚA
Director

Digitally signed by Musteața Alexandru
Date: 2023.10.12 08:18:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.21/1-5218 din 11 octombrie 2023
La nr.40/4470 din 04 octombrie 2023

Ministerul Afacerilor Interne

e-mail: mai@mai.gov.md

alina.socevoi@border.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării repetate a *proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, conform competențelor legale, reiterăm obiecția de completare a proiectului cu unele prevederi ce ar stabili modul de cooperare a Poliției de Frontieră cu Agenția Națională Transport Auto.

Acestui scop, menționăm că atât art.6 alin.(1) din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, cât și Acțiunea 3.11 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.792/2022, stabilesc necesitatea dezvoltării relațiilor de colaborare între autoritățile implicate direct sau indirect în managementul frontierei.

În acest sens, insistăm repetat ca proiectul de lege să fie completat cu următoarele prevederi reformulate corespunzător:

„Articolul 60. Agenția Națională Transport Auto

(1) Agenția Națională Transport Auto cooperează cu Poliția de Frontieră, în procesul de monitorizare a activităților operatorilor de transport rutier naționali și străini, în raport cu operațiunile efectuate la trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova pentru transportul rutier internațional de persoane prin servicii regulate și ocazionale.

(2) La supravegherea activității operatorilor de transport rutier în raport cu operațiunile efectuate la trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, cooperarea între autoritățile menționate la alin. (1) se va realiza prin schimbul de informații privind valabilitatea și autenticitatea actelor permissive, în scopul combaterii fenomenului de transport ilicit și susținerii securității naționale în domeniul transporturilor.

(3) Autoritățile publice menționate la alin. (1) vor elabora mecanismul de schimb al informației necesar pentru îndeplinirea prevederilor alin.(2). ”

Concluzionând, fără a se ține cont de prezenta poziție și obiecțiile exprimate în context, proiectul nu poate fi considerat avizat, în corespundere cu procedura prevăzută la pct.203 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018.

Secretar general

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.10.11 09:59:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela ȚURCANU

*Ex.: Silvia Muntean (022-250-672; silvia.muntean@midr.gov.md)
Andrei Slanina (022-250-539; andrei.slanina@midr.gov.md)*

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău

Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

19/3979 din 06.10.2023

La nr. 40/4455 din 03.10.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare - MMPS) a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului *pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 666/MAI/2023)*, prezentat spre examinare și avizare, și în limitele competențelor funcționale comunică susținerea acestuia cu următoarele propuneri și obiecții.

La proiectul de lege:

Pe tot parcursul textului proiectului de lege cuvântul „minor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului, Codul Familiei și alte acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația cuvântului *copil*.

La art. 2, la noțiunea *persoane vulnerabile*, cuvântul „minorii,” se va exclude, deoarece nu toți copiii pot fi calificați ca vulnerabili. De exemplu: copiii, care sunt însoțiți de către părinții săi, tutorii/curatorii/alte persoane împuternicite, care au grijă de viața și siguranța lor, nu pot fi tratați ca vulnerabili, și nu sunt în aceeași situație ca copiii neînsoțiți. Aceeași situație se constată în cazul „părinților singuri”, nu toți părinții singuri pot fi calificați ca vulnerabili.

Reiterăm propunerea expusă prin avizul MMPS nr. 19/2422 din 28.06.2023 și anume la art. 12:

- la alin. (1), textul „*asigură respectarea nevoilor speciale ale copiilor, ale minorilor neînsoțiți*” se substituie cu textul „*asigură protecția drepturilor copiilor neînsoțiți*”, luând în considerare că autorul proiectului pune accentul pe persoanele vulnerabile. De asemenea, nu este clar ce are în vedere autorul prin „*nevoilor speciale ale copiilor*” (ale tuturor copiilor).

- redacția alin. (3) din proiectul de lege urmează a fi revizuită, deoarece sintagma „*Mecanismul de asigurare a drepturilor copiilor*” este una foarte generală, însăși *protecția drepturilor copiilor* implică domeniile de competență ale tuturor instituțiilor statului (sănătate, educație, social, de drept ș.a.).

Art. 32 din proiectul de lege, se va completa cu un alineat nou, care să reglementeze că în cazul copiilor neînsoțiți, orice acțiune ce îi vizează se va realiza doar cu participarea reprezentantului legal al copilului, iar în lipsa acestuia cu participarea reprezentantului desemnat al autorității tutelare teritoriale care este reprezentantul legal al copiilor neînsoțiți.

Potrivit art. 59 alin. (1) din proiectul de lege înaintat spre consultare: „(1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale cooperează cu Poliția de Frontieră în scopul

garantării drepturilor fundamentale a minorilor și altor persoane vulnerabile, în limitele competenței.”.

În acest sens ținem să menționăm că, procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a *copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți*, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective sunt reglementate prin Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

La art. 59, cuvântul „minorilor” se substituie cu textul „copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți”, luând în considerare prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Atragem atenția, că cadrul normativ ce vizează necesitatea intervenției din partea autorităților tutelare în scopul asigurării protecției copiilor, reglementează că această intervenție se realizează doar în cazul categoriilor menționate de copii. În cazul copiilor care sunt reprezentați de către părinți sau tutori/curatori și care nu se află în situație de risc intervenția respectivă nu se efectuează, ceea ce corespunde și normelor internaționale în domeniul protecției drepturilor copiilor.

În acest context, deoarece obiecțiile MMPS expuse pe marginea redacției art. 59 din proiectul de lege au fost luate în considerare, la compartimentul 2, pct. 3) din Nota informativă la proiect, se exclude propoziția „Prin urmare, proiectul legii constituie platforma normativă pentru dezvoltarea ulterioară de către Ministerul Muncii și a Protecției Sociale a mecanismelor de cooperare interinstituțională, în vederea implementării celor prevăzute de proiectul legii, în speța elucidată.”.

Secretar de Stat

Digitally signed by Cușca Vasile
Date: 2023.10.10 13:40:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vasile CUȘCA